

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

анотований бібліографічний список
2019. – Вип. 7 (1 - 10 березня). – 5 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Збірка доповідей до конференції "Російський гібридний вплив на країни Заходу"** : [провед. у 2017 і 2018 рр. / за заг. ред. І. С. Галактіонова]. — Київ : [б. в.], 2018. — 251 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A794258.** У доповідях висвітлено факти російської гібридної присутності у політичній та економічній системах країн Заходу. Доповіді за 2018 рік стосуються: Чехії, Литви, Естонії, Лівану, США; доповіді за 2017 - Польщі, Нідерландів, Франції, Іспанії, Словаччини, Італії, Литви, Латвії, Молдови. Висвітлено вплив Російської Федерації (РФ) на медіа, енергетику та безпеку цих країн. Проаналізовано активні заходи, здійснені у країнах Заходу як КДБ СРСР, так і спецслужбами сучасної Росії. Доповіді підготовлено молодими дослідниками в рамках «Школи міжнародної журналістики» - спільного проекту інформаційної агенції GuildHall та Центру оборонних реформ. Текст: <https://ghall.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>

Статті з періодичних видань

2. **НАТО адекватно реагуватиме на загострення ситуації в Чорному морі** // Уряд. кур'єр. — 2019. — 28 лют. (№ 40). — С. 3. *Йдеться про присутність ракетного есмінця американських ВМС "Дональд Кук" у територіальних водах України на Чорному морі, що вказує на військово-стратегічну підтримку нашої країни з боку США. Зазначено, що чим більше зростатимуть агресивні апетити Кремля, то більшою буде військова присутність НАТО в Чорному морі. Наведено тези виступу*

Президента України Петра Порошенка під час зустрічі зі Спеціальним представником Держдепу США у справах України Куртом Волкером, що відбулась на борту есмінця. Петро Порошенко наголосив: "Це легендарний корабель. І це важливий сигнал Кремлю на п'ятий рік окупації. По-перше, що Крим український. По-друге, що свободу судноплавства в регіоні буде забезпечено як гарантовану конвенцією ООН з морського права. По-третє, що українсько-американське партнерство єдине як ніколи. І ми ефективно співпрацюємо в усіх напрямках, зокрема й оборонному". Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/nato-adekvatno-reaguvati-na-zagostrennya-situaci/>

3. **Петренко Є. Європа без парасольки** / Євген Петренко // Демократ. Україна. — 2019. — 1 берез. (№ 9). — С. 5. *Подано інформацію, що США на початку лютого оголосили про вихід із Договору про ліквідацію ракет середньої і малої дальності (РСМД), який формально захищав більшу частину Європи від російських ракет середнього радіуса дії. Зазначено, що Договір РСМД забороняє Росії і США виробництво і розміщення у Європі ракет із радіусом дії від 500 до 5500 км. У нинішніх геостратегічних реаліях він створював ілюзію захисту від нападу всіх країн ЄС, крім Фінляндії, частини Швеції і Норвегії, балтійських країн і Польщі.* Текст: <http://www.dua.com.ua/ukraina-i-svit/item/4940-evropa-bez-parasolki.html>

4. **Прокопчук С. Російські "потіки" як таємна зброя гібридних війн** / Станіслав Прокопчук // Уряд. кур'єр. — 2019. — 28 лют. (№ 40). — С. 1, 4-5. *Висвітлено питання, пов'язані з газовими проектами Кремля в Європі, які не лише блокують диверсифікацію, посилюють політичний тиск та розкол ЄС, а й становлять воєнну загрозу країнам, якими пролягатимуть трубопроводи. Вказано, що перебіг останніх подій зокрема навколо будівництва газопроводу "Північний потік-2" показує: Кремлю все це поки що вдається. Німеччина і Франція, ігноруючи позицію більшості країн-членів ЄС, лобіюють реалізацію цього проекту,*

переконуючи партнерів, що він суто економічний, не має жодного стосунку до геополітичної стратегії Берліна і Москви. Проінформовано, що 13 лютого представники Європарламенту, Ради ЄС та Єврокомісії погодили проект поправок до газової директиви, які стосуються і "Північного потоку-2". Наголошено на внесенні в цей документ німецько-французької поправки, яка обмежує застосування газової директиви ЄС до газопроводів на морях, зокрема до російського скандального проекту. Акцентовано увагу на використанні Росією цивільної морської інфраструктури з воєнною метою, для посилення збройної агресії, що є елементом давно опрацьованої технології ведення на морі війни гібридного типу, мілітаризації РФ, зокрема газопроводів, які прокладають у Чорному і Балтійському морях. Підкреслено, що на цю проблему звернув увагу Президент України Петро Порошенко на Мюнхенській безпековій конференції в контексті виправдань Росії свого збройного нападу на українські кораблі та їх захоплення в Азовському морі. Президент наголосив, що "... атака на українські кораблі в Керченській протоці має дуже цікаве пояснення Росії: вона захищає Керченський міст. Уявіть російську атаку в Балтійському морі для захисту "Північного потоку-2" через кілька років. Треба значно ефективніше координувати наші дії". Преставлено матеріали українських аналітичних інститутів, серед яких – опубліковане у виданні "Чорноморська безпека" дослідження Центру глобалістики "Стратегія XXI", де зазначено, що "... такі газопроводи, як "Північний потік", "Північний потік-2", "Турецький потік" можуть стати протяжними зонами розташування технічних засобів ведення розвідки проти НАТО на Балтиці та в Чорному морі. ... траси газопроводів можуть стати місцем бойового чергування підводних ударних безпілотників". Висвітлено позицію США, де добре усвідомлюють небезпечність таких варіантів використання Росією своїх "потоків" для вирішення завдань, не пов'язаних із транспортуванням газу. Зроблено висновок, що було б непогано, аби наші дипломати та представники інших

відомств, які разом з американськими колегами переконали офіційний Берлін і Брюссель у недоцільності для енергетичної незалежності Європи будувати далі "Північний потік-2", ефективніше використовували аналітичні дослідження українських експертів та фахівців з питань національної безпеки. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/rosijski-potoki-yak-tayemna-zbroya-gibridnih-vijn/>

5. Рот Е. Росія ховає "цифровий слід" своїх військовослужбовців / Ендрю Рот // Вечір. вісті. — 2019. — 25 лют. (№ 8). — С. 8. Йдеться про законопроект Держдуми РФ, що забороняє російським військовослужбовцям публікувати в Інтернеті інформацію про свої військові частини, дислокаційні маневри й інші відомості, в тому числі фотографії, відеоматеріали і дані геолокації. Їм також буде заборонено мати при собі смартфони та інші гаджети, які можуть підключатися до Інтернету і зберігати такі дані, як фотографії. На мобільні телефони старих моделей заборона не поширюватиметься. Зазначено, що росіяни часто публікують фотографії і подробиці своєї військової служби в соціальних мережах "ВКонтакте" і "Однокласники", щоб підтримувати зв'язок з іншими військовослужбовцями, але завдяки цим даним журналісти, які ведуть розслідування на основі матеріалів із відкритих джерел, змогли також відстежувати дії російських збройних сил, що таємно воюють в Україні і Сирії – і іноді в режимі реального часу. Зокрема, на основі інформації із соцмереж журналісти змогли пильнувати за діями військових частин на південному сході України, де, за словами Росії, її військовослужбовців немає. Текст: <https://gazetavv.com/news/world/1550857578-rosiya-hovae-tsifroviy-slid-svoyih-viyskovosluzhbovtsiv.html>

6. Санкції США та ЄС продовжено на рік // Уряд. кур'єр. — 2019. — 6 берез. (№ 45). — С. 3. Повідомлено, що ще на рік, до березня 2020-го, нинішній глава Білого дому Дональд Трамп продовжив чинність кількох пакетів санкцій, запроваджених проти Російської Федерації (РФ)

адміністрацією Барака Обами через окупацію Росією Криму. Також проінформовано, що напередодні Рада Європейського Союзу затвердила рішення продовжити до 6 березня 2020 року санкції проти колишнього президента Віктора Януковича та 11-ти його соратників. Правові документи про продовження обмежувальних заходів опубліковано 5 березня в Офіційному журналі ЄС. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/sankciyi-ssha-ta-yes-prodovzheno-na-rik/>

7. **Чопа В. П'ята річниця анексії Криму: гіркі уроки для світу** / Віктор Чопа // Демократ. Україна. — 2019. — 1 берез. (№ 9). — С. 6. Подано інформацію, що минає п'ятий рік від анексії Російською Федерацією Криму. Розглянуто перспективи повернення півострову в Україну. Акцентовано увагу на тому, що потрібно шукати можливі шляхи повернення, формулювати розуміння того, як не тільки повернути Крим, а й запобігти подібному в масштабах планети. Зазначено, що, вивчаючи ситуацію в Україні демократичний та сучасний світ повинен зробити висновки для запобігання подібним ситуаціям. Текст: <http://www.dua.com.ua/community/item/4941-p-yata-richnitsya-aneksiji-krimu-girki-uroki-dlya-svitu.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
11 березня 2019 р.**